

Arbozorg volgens OHSAS 18001: nieuwe hype?

Wat is OHSAS 18001?

Ohsas staat voor Occupational Health and Safety Assessment. OHSAS 18001 is de specificatie voor een arbomanagementsysteem. Het is vergelijkbaar met de ISO norm voor kwaliteit (9001) of milieu (14001). De Stichting Coördinatie Certificatie Milieu- en Arbozorgsystemen geeft als definitie: een arbomanagementsysteem heeft betrekking op de zorg voor gezondheid, veiligheid en welzijn van individuen in hun directe werkomgeving. In november 2007 is de nieuwe versie uitgebracht.

Zie voor meer informatie www.sccm.nl

THEMA

De zorg voor een veilige werkomgeving is een eerste verantwoordelijkheid van iedere werkgever. De arbeidsinspectie in Nederland onderzoekt de toedracht van ongevallen en komt in actie bij het vermoeden dat de Arbeidsomstandighedenwet wordt overtreden (zoals het illegaal verwijderen van asbest). Inmiddels kennen we in dat kader de VeiligheidsChecklist Aannemers, de Risico-Inventarisatie en – Evaluatie en de OHSAS 18001. In welk verband staan die met elkaar?

Ton Witteman

In 1993 is de eerste versie uitgebracht van de Veiligheidschecklist Aannemers. Deze checklist heeft zijn oorsprong in de petrochemie en in het bijzonder in de Rotterdamse Botlek. Medewerkers van aannemingsbedrijven én onderaannemingsbedrijven die werkzaamheden willen uitvoeren bij petrochemische bedrijven moeten eerst een veiligheidsinstructie ondergaan. Ieder bedrijf had tot eind jaren tachtig zo zijn eigen instructies en methoden om vast te stellen of de betrokken medewerkers de instructies hadden begrepen en toeepasten.

VCA

Begin jaren negentig is het VCA certificatiesysteem in het leven geroepen om te voorkomen dat deze medewerkers, iedere keer als zij werkzaamheden bij een (ander) petrochemisch bedrijf gingen uitvoeren, opnieuw allerlei instructies moesten volgen. Het certificatiesysteem volgens de VCA maakt onderscheid in een één ster en twee sterren - certificering. De VCA één ster is met name gericht op veiligheidsinspanningen op de werkvloer en de VCA twee sterren houdt daarnaast ook rekening met inspanningen die het management verricht met betrekking tot het bewaken van deze inspanningen. In feite staat dus één ster uitsluitend voor uitvoerend, en twee sterren voor beleidsmatig. De schoonmaakbedrijven die schoonmaakopdrachten uitvoeren bij de petrochemische bedrijven dienen aan deze VCA vereisten te voldoen. Dus ook de medewerkers van schoonmaakbedrijven ontkomen er niet aan om een opleiding Basisveiligheid te volgen. Als de spreekwoordelijke olievlék is VCA-certificering binnen de schoonmaakbranche verspreid. Inmiddels is versie 2008/05 van de VeiligheidsChecklist Aannemers

uitgebracht, waarin een aantal significante wijzigingen is aangebracht ten opzichte van de vorige.

RI&E

In de arbeidsomstandighedenwetgeving van 1998 is bepaald dat alle bedrijven (en uiteraard dus ook alle schoonmaakbedrijven) een Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) dienen op te stellen en dat aan de hand van deze RI&E een Plan van Aanpak moet worden gemaakt om mogelijke arbeidsrisico's weg te nemen of beheersbaar te maken. Bij het werken op hoogte bijvoorbeeld, blijft het risico van vallen van een hoogte altijd bestaan; door goede instructie, toezicht en betrouwbaar materieel wordt het risico wel beheersbaar gemaakt. Voor de schoonmaakbranche heeft de Ras een goed digitaal instrument ontwikkeld waarmee de meeste bedrijven uit de voeten kunnen. Veel schoonmaakbedrijven hebben, tien jaar na het verplicht worden van de RI&E, nog steeds geen werkend systeem ingevoerd waarmee de goede zorg voor de arbeidsomstandigheden van de werknemers is gegarandeerd. De RI&E en het Plan van Aanpak zijn keurig beoordeeld door de arbodienst (wettelijke verplichting overigens) en liggen verder on-aangeroerd onder een laag stof.

OHSAS 18001

De VCA is dus met name een veiligheidsbeheerssysteem, en de RI&E en het Plan van Aanpak in de meeste gevallen een papieren tijger. Met een voor OHSAS gecertificeerd beleid daarentegen maak je écht werk van arbozorg en welzijn. Het is een arbomanagementsysteem en net als het kwaliteitsmanagementsysteem volgens de ISO 9000 serie en het milieumanagementsysteem gebaseerd op het Deming principe: Plan - Do-Check - Act. De organisatie die wenst te voldoen aan de

OHSAS 18001 verbindt zich dus aan het continu verbeteren van de eigen arboprestaties en uiteraard aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Omdat, net als bij certificering van ISO en VCA (én OSB +), een certificerende instelling minimaal jaarlijks toetst of de organisatie zich bij voortduring houdt aan het eigen arbomanagementsysteem, is er een grotere zekerheid dat er meer is dan alleen papier. Risico's met betrekking tot de arbeidsomstandigheden van de medewerkers die werkzaam zijn op locatie, dienen aantoonbaar in kaart te zijn gebracht waarbij maatregelen zijn opgesteld om deze risico's beheersbaar en aanvaardbaar te maken.

Tenslotte

Nog niet veel (schoonmaak-)bedrijven zijn gecertificeerd volgens de OHSAS 18001 (zie ook het register op www.sccm.nl), maar de verwachting is dat opdrachtgevers de OHSAS certificering op waarde gaan schatten. Begin jaren negentig was ISO 9000 certificering een hype. Iedereen deed er aan mee zonder echt te weten waar het over ging. De eigen organisatie inrichten in overeenstemming met de OHSAS 18001 vereist een aantoonbare management-betrokkenheid. Bedrijven die écht goede arbeidsomstandigheden voor hun medewerkers nastreven doen er goed aan zich te informeren over het opzetten en invoeren van de systeemvereisten volgens de OHSAS 18001.

* Ir B.A. (Ton) Witteman van Witteman Bedrijfsadvies BV. Het adviesbureau helpt schoonmaakbedrijven met het implementeren van veiligheids-, kwaliteitszorg en milieumanagementsystemen.